

**HAZIR GİYİM SEKTÖR
RAPORU**

***TİCARET BAKANLIĞI
İHRACAT GENEL MÜDÜRLÜĞÜ***

HAZIR GIYİM SEKTÖR RAPORU

SEKTÖRÜN TANIMI

SITC NO: 84

ARMONİZE NO: 61 ve 62*

**Bu rapor kapsamında hazır giyim istatistik sınıflandırmasında 61 ve 62'inci fasıllarının toplamını esas almaktayken, İhracatçı Birlikleri kayıt rakamları 61 ve 62'inci fasıla ilave olarak 63, 65, 94, 67, 95, 96 ve 97'inci fasıllardaki nihai ürünleri de ihtiva etmektedir.*

TÜRKİYE'DE ÜRETİM

Tekstil ve hazır giyim sektörü, 1980 yılında uygulamaya konulan ihracata yönelik kalkınma politikası ile hızla büyümeye başlamış ve bu tarihten itibaren sektöre yapılan yatırımlar artmıştır. Tekstil ve hazır giyim sektörü birlikte değerlendirildiğinde, gayri safi yurt içi hasıla, imalat sanayi ve sanayi üretimindeki pay, ihracat, ekonomiye sağladığı net döviz girdisi, istihdam, yatırım gibi makro-ekonomik büyüklükler açısından Türkiye'nin önemli sektörlerinden biridir. Bugün Türk tekstil ve hazır giyim sektörü büyük oranda ihracat odaklı bir sektördür. Mevcut kapasiteler yurt içi talepten oldukça fazladır.

Türk hazır giyim sektörü 2021 yılı itibariyle %3,7 pay ile dünyanın 6'ncı büyük hazır giyim ihracatçısı konumundadır. AB ülkelerine hazır giyim ihracatında ise ülkemiz Çin ve Bangladeş'in ardından 3'üncü sırada yer almaktadır. Bugün, hazır giyim sektörü, üretim ve istihdamdaki büyük ağırlığıyla ülkemiz ekonomisinin lokomotif sektörlerinden birisi konumundadır.

Sektörlerde faaliyet gösteren işletmelerin çoğu küçük ve orta büyüklükteki işletmeler niteliğindedir. Sosyal Güvenlik Kurumu 2022 yılı Aralık dönemi istatistiklerine göre, Türkiye genelinde giyim eşyaları imalatı, tekstil ve deri sektöründe faaliyet gösteren yaklaşık 71.959 iş yeri bulunmakta olup büyük çoğunluğunu (43.607) giyim eşyalarının imalatında faaliyet gösteren kaplamaktadır. Giyim eşyaları imalat tesislerinde 738.426 kişi çalışmakta olup toplamda tekstil, giyim eşyaları ve deri ürünleri imalatı tesislerinde kayıtlı yaklaşık 1.304.927 kişi istihdam edilmektedir.

Türkiye'de üretilen hazır giyim ürünlerinin büyük bir kısmını pamuklu ürünler oluşturmaktadır. Sektörün pamuk, yün, iplik ve kumaş gibi hammadde ve ara malı ihtiyacı büyük ölçüde yurt içinden karşılanmakla birlikte, önemli miktarda ithalat da gerçekleştirilmektedir. Türkiye 2021/22 sezonunda dünyanın 7'inci büyük pamuk üreticisi olmasına karşın, yerli üretim iç talebi karşılamamaktadır. Ülkemiz dünya pamuk ve ithalatında 4'üncü sırada almaktadır.

Sektörün sahip olduğu başlıca avantajlar hızlı teslimat, hedef pazarlara olan yakınlık, teknik, sosyal ve idari bilgi birikimi, tecrübe, geniş ürün yelpazesi ve tasarım kapasitesi olarak sıralanabilir. Hazır giyim sektöründeki büyük firmalar son zamanlarda yurt içinde ve yurt dışında mağazalaşmaya yoğunlaşmışlardır. Türk hazır giyim sanayi esnek üretim yapısına sahip olup, değişen moda eğilimlerine de uyum sağlayarak yüksek katma değere sahip, modaaya uygun ürünler üretir konuma gelmiştir.

Dünyada, özellikle gelişmiş ülkelerde çevre, kalite, sağlık vb. alanlarda yaşanan gelişmelerin bir sonucu olarak bu konularla ilgili çeşitli düzenlemelere ve uygulamalara gidilmektedir. Bugün, hazır giyimde en önemli pazarımız olan AB'de çevre ve sağlıkla ilgili

olarak yaşanan gelişmelerin bir sonucu olarak, pek çok ürünün yanı sıra tişörtler için AB çevre etiketi geliştirilmiştir. Firmalarımız da son yıllarda bu gelişmeleri yakından takip etmekte ve çevre etiketlerine artan bir oranda ilgi göstermektedirler. Buna bağlı olarak da kalite yönetim sistemlerine uygun faaliyet gösteren firmaların sayısı hızla yükselmektedir. Sektör, Avrupa'da uygulamaya konan çevre ve sağlıkla ilgili düzenlemelere uyum sağlamıştır. Azo boyar maddelerle ilgili özellikle Almanya'da başlayan gelişmelerin bir sonucu olarak, 1 Mart 1995'den itibaren söz konusu boyar maddelerin Türkiye'de üretimi, kullanımı ve ithali ile söz konusu aminlerin boyar madde üretiminde kullanımı yasaklanmıştır.

TÜRKİYE'NİN DIŞ TİCARETİ

İhracat

2005 ve 2006 yılında 11,5 milyar dolar civarında gerçekleşen hazır giyim ihracatı, 2010 yılında 12,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. 2014 yılında sektör ihracatımız bir önceki yıla göre %8,7 oranında artış göstermiş ve 16,3 milyar dolar olarak gerçekleşerek pandemiden önceki en yüksek seviyesine ulaşmıştır. 2018, 2019 yıllarındaki hazır giyim ihracatımızdaki artış trendi pandemi ile birlikte sekteye uğramıştır. 2021 yılında ise bir önceki yıla göre %22,1 oranında artarak 18,3 milyar dolar seviyesinde, 2022 yılında ise bir önceki yıla oranla %6,43 oranında artarak 19,5 milyar seviyesinde gerçekleşerek sektörün artış trendi devam etmiştir. Hazır giyim sektörünün toplam ihracat içerisindeki payı 2022 yılında %7,66 olarak gerçekleşmiştir.

Diğer taraftan, Kovid 19 pandemisi bilinen ticaret usullerinde esasta değişiklik yaratmıştır. Pandeminin başında tüm sektörlerde olduğu gibi hazır giyim ve konfeksiyon ihracatımızda da olumsuzluklar yaşanmasına rağmen; salgının, küresel markaların alım kararlarını doğrudan etkilemesi neticesinde, Uzakdoğu ülkeleri yoğunluklu siparişlerin, ülkemiz gibi güvenilir tedarikçi kabul edilen ülkelere yönelmiş olması, hazır giyim ve konfeksiyon ihracatımız açısından son derece önemli bir fırsat olarak değerlendirilmiştir.

Hazır giyim ve konfeksiyon sektörümüz üretim yapısı itibarıyla sahip olduğu esneklik, düşük hacimli siparişleri hızlı karşılama, kaliteli üretim, özgün tasarım kabiliyeti gibi başlıca özellikleri sayesinde dünya markalarının stratejik tedarikçisi olma konumunu sürdürmektedir. Sektörde faaliyet gösteren ve uluslararası büyük perakende firmalarına yönelik gerçekleştirdikleri dünya standartlarındaki kaliteli ürünleri ile bu firmaların ayrılmaz bir "stratejik ortağı" konumunda olan ihracatçı firmalarımız, dün olduğu gibi, bugün ve yarın da tüm ülkelerdeki iş ortaklarının yanında olmayı sürdüreceklerdir.

2021 yılında hazır giyim ihracatınının 10,8 milyar doları örme giyim eşyasından, 7,5 milyar doları da örülmemiş giyim eşyasından oluşmuştur. 2022 yılında ise ülkemiz 11 milyar dolarlık örme giyim eşyasından, 8,5 milyar dolarlık da örülmemiş giyim eşyasından ihracatı gerçekleştirmiştir. 2,7 milyar tişörtler, 2,7 milyar dolarla kazaklar, 1,4 milyar dolarla kadın ve kız çocuklar için takımlar ve 1,3 milyar dolarla çoraplar örme ürünler arasında en öne çıkan ihracat kalemleridir.

Türkiye'nin Örmeye Giyim İhracatı (1000 ABD \$)

GTİP	Ürün Tanımı	2020	2021	2022	Değişim (21/22)
6101	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	24.374	43.134	72.330	67,69%
6102	Kadın/kız çocuk için dış giyim	22.086	28.989	32.046	10,55%
6103	Erkek/erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	376.074	629.192	740.271	17,65%
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	1.126.791	1.514.801	1.403.204	-7,37%
6105	Erkek/erkek çocuk için gömlek	169.275	220.764	360.355	63,23%
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek; bluz	338.995	398.674	368.493	-7,57%
6107	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	139.765	189.702	214.692	13,17%
6108	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	280.013	357.738	302.384	-
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası	2.302.133	2.701.823	2.758.402	2,09%
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya	1.988.447	2.609.074	2.661.081	1,99%
6111	Bebek için giyim eşyası	215.803	284.152	278.304	-2,06%
6112	Spor kıyafetleri, kayak, yüzme kıyafetleri	158.427	234.285	201.384	-
6113	Emdirilmiş, sıvanmış mensucattan örülmüş giyim eşyası	3.469	3.989	5.655	41,78%
6114	Diğer giyim eşyası	118.833	151.856	207.886	36,90%
6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler	1.048.293	1.312.020	1.334.463	1,71%
6116	Eldiven	5.483	6.975	7.404	6,15%
6117	Giyim eşyasının diğer aksesuarı; hazır aksesuar ve parçaları	66.551	93.639	58.674	-
	Toplam	8.384.813	10.780.807	11.007.029	2,10%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

Örülmemiş ürünlerden ise 2022 yılında 3,8 milyar dolarla kadın ve kız çocuklar için takımlar, 2 milyar dolarla erkek ve erkek çocuklar için takımlar, 663 milyon dolarla kadın ve kız çocukları için bluz ve gömlekler ve 634 milyon dolarla erkek ve erkek çocuklar için gömlekler en önemli ihracat kalemlerini oluşturmuştur.

Türkiye'nin Örülmemiş Giyim Eşyası İhracatı (1000 ABD \$)

GTİP	Ürün Tanımı	2020	2021	2022	Değişim (21/22)
6201	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	139.129	178.210	207.941	16,68%
6202	Kadın/kız çocuk için dış giyim	100.531	159.860	170.200	6,47%
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	1.289.467	1.618.437	2.027.456	25,27%
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	2.523.257	3.415.705	3.780.989	10,69%
6205	Erkek/erkek çocuk için gömlek	403.003	489.788	634.269	29,50%
6206	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs.	518.104	630.605	662.964	5,13%
6207	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	49.422	66.889	61.506	-8,05%
6208	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	164.756	225.187	205.442	-8,77%
6209	Bebek için giyim eşyası ve aksesuar	77.442	112.751	110.681	-1,84%
6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	928.738	241.708	126.452	-47,68%
6211	Kadın/kız çocuk için spor, kayak ve yüzme kıyafetleri vb giyim eşyası	287.764	225.298	297.177	31,90%
6212	Sütyen, korse, korse kemer, pantolon	49.916	62.882	79.343	26,18%

	askısı, çorap bağı, jartiyer				
6213	Mendil	1.236	1.446	1.472	1,81%
6214	Şal, eşarplar, fularlar, kaşkollar, peçe ve duvaklar vb eşya	51.841	58.537	68.285	16,65%
6215	Boyun bağı, papyon kravat ve kravatlar	2.328	3.761	4.791	27,40%
6216	Eldiven	1.298	2.595	2.322	-10,54%
6217	Giyim eşyasının hazır teferruatı, parçaları, aksesuarları	10.782	19.568	21.159	8,13%
	Toplam	6.599.013	7.513.226	8.462.449	12,63%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

Türkiye 2022 yılı hazır giyim ihracatının %69,5'sini ilk 10'da yer alan Almanya (%17,6), İspanya (%13), İngiltere (%10,1), Hollanda (%8,4), Fransa (%5,2), ABD (%4,2), İtalya (%3,6), Irak (%2,5), Danimarka (%2,5) ve İsrail (%2,4) ülkelere gerçekleştirmiştir. Bu ülkelerden Almanya, uzun yıllardır Türkiye'nin en önemli hazır giyim pazarı durumundadır. Son 10 yıldır diğer ülkelere yapılan ihracatın gelişmesiyle, Almanya'nın payı 1996 yılında %47,3 iken 2022 yılında %17,63'e kadar gerilemiştir.

Uzun yıllar Almanya ve İspanya'nın ardından üçüncü önemli pazar olan İngiltere'ye yönelik ihracatımız 2021 yılında %12,7 oranında artış ile 1,99 milyar dolar tutarında gerçekleşmiştir. 2022 yılında ise anılan ülkeye hazır giyim ihracatımız %1,55 oranında azalış ile 1,96 milyar dolar tutarında gerçekleştirilmiştir.

ABD'ye gerçekleştirilen hazır giyim ihracatımız, 2003 yılında 1,2 milyar dolarla en yüksek seviyesine ulaşmış, 2022 yılında bir önceki yıla oranla %19,15 artış ile 823 milyar dolar olarak gerçekleşmiş olup, ABD ülkemiz hazır giyim ihracatında %4,23 pay ile 6. sırada yer almaktadır.

2022 yılında hazır giyim ihracatımızda en fazla ihracat yapılan ilk 20 ülke arasında en fazla ihracat artışı sağlanan ülke Ukrayna olmuştur. Anılan ülkeye 2022 yılında %111,05 artış ile 428,2 milyon dolar hazır giyim ihracatı gerçekleştirilmiştir.

Türkiye'nin Ülkeler Bazında Hazır Giyim İhracatı (1000 ABD \$)

Ülkeler	2021	2022	Değişim (20/21)
Almanya	3.082.707	3.432.144	11,34%
İspanya	2.690.392	2.536.343	-5,73%
İngiltere	1.990.605	1.959.767	-1,55%
Hollanda	1.429.080	1.635.536	14,45%
Fransa	876.125	1.004.824	14,69%
ABD	690.437	822.688	19,15%
İtalya	579.544	693.760	19,71%
Irak	511.313	481.653	-5,80%
Danimarka	440.355	480.586	9,14%
İsrail	463.955	465.911	0,42%
Ukrayna	202.905	428.238	111,05%
Polonya	363.197	357.375	-1,60%
Rusya Federasyonu	273.934	337.452	23,19%
Belçika	331.411	330.549	-0,26%
Romanya	225.697	267.194	18,39%
İsveç	259.730	265.848	2,36%
Kazakistan	314.347	244.731	-22,15%
Libya	209.600	238.531	13,80%
BAE	165.493	170.974	3,31%

Kırgızistan	97.736	162.571	66,34%
İlk 20 Ülke	15.198.563	16.316.672	7,36%
Diğer Ülkeler	3.095.470	3.152.806	1,85%
Avrupa Birliği 27 (AB 27)	11.184.346	11.829.306	5,77%
Genel Toplam	18.294.033	19.469.478	6,43%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

Hazır giyim sektöründe Türkiye'nin en önemli rakipleri, özellikle düşük ihracat fiyatlarına sahip Uzakdoğu ülkeleridir. 2005 yılında tekstil ve hazır giyim ticaretindeki kotaların kalkmasıyla dünyanın en büyük hazır giyim üreticisi ve ihracatçısı olan Çin, dünya tekstil ve hazır giyim pazarındaki liderliğini sürdürmekte iken, Bangladeş dünya ihracatındaki payını artırmaktadır. Diğer taraftan, 2007 yılının ortalarında ABD'de ortaya çıkan finansal kriz, 2009 yılında hem ABD'de hem de AB'de daha da derinleşmiş; büyük ölçüde bu pazarlara ihracat yapan gelişmekte olan ekonomilerde de daha yıkıcı etkiler yaratarak tüm dünyayı etkisine almıştır. 2020 yılında ise, bütün dünyayı etkisi altına alan Covid-19 pandemisi ile ülke ekonomileri ile küresel ekonomiyi derinden etkileyerek tüketici alışkanlıklarının değişmesine yol açmıştır. Bu olumsuz koşullarda özellikle gelişmiş ülkelerdeki tüketicilerin zorunlu olmayan mallardaki tüketimlerini büyük ölçüde kısmaları ve pandemi kısıtlamaları pek çok üründe olduğu gibi hazır giyim harcamalarının da azalmasına yol açmış ve bu durumdan ülkemiz hazır giyim ihracatı da çok olumsuz bir biçimde etkilenmiştir. AB pazarındaki olumsuz gelişmelerin yanı sıra, son yıllarda komşu ve çevre ülkelerde yaşanan siyasi istikrarsızlık hazır giyim ihracatımızı da olumsuz yönde etkilemiştir. Diğer taraftan; 2013 yılı itibarıyla AB ülkelerinin ekonomilerinde yaşanan toparlanmaya bağlı olarak daha önceki yıllarda %82 seviyelerinde olan AB ülkelerinin ihracatımızdaki payının azalma eğilimine girdiği gözlenmektedir. Birleşik Krallık'ın da Avrupa Birliği'nden ayrılmasıyla birlikte 2022 yılı itibarıyla AB'nin hazır giyim ihracatımızdaki payı %60,76'dır.

İthalat

Türkiye'nin hazır giyim ithalatı, kotaların kaldırılması süreciyle birlikte, özellikle 2005 yılından itibaren hızla yükselmeye başlamış ve 2021 yılında 1,5 milyar dolara ulaşmıştır. 2022 yılında ise 2,4 milyar dolar olarak gerçekleşmiştir. Doğu Asya, Güney Asya ve Güneydoğu Asya ülkeleri hazır giyim ihracatında önemli pay aldığı gibi, ülkemizin ithalatında da önemli yere sahiptir. 2022 yılında Çin, Bangladeş, Vietnam, Myanmar, Kamboçya, Pakistan, Hindistan, Malezya, Sri Lanka, Endonezya hazır giyim ithalatımızda %57,1 pay ile ilk 20 ülke arasında yer almaktadır.

Diğer taraftan son yıllarda İtalya, Gürcistan, Mısır ve İspanya ülkemiz ithalatında Asya pazarlarını geride bırakarak öne çıkmaya devam etmektedir. Hazır giyim ithalatımızda Çin birinci sırada, Bangladeş ikinci sırada, İtalya üçüncü sırada, Gürcistan dördüncü sırada ve Mısır beşinci sırada yer almaktadır. 2022 yılında Çin'den %65,04 artış ile 478,1 milyon dolar; Bangladeş'ten %99,93 artış ile 381,6 milyon dolar; İtalya'dan ise %58 artış ile 173,6 milyon dolar tutarında hazır giyim ithalatı yapılmıştır. Hazır giyim sektörü ithalatında %164,7 artış ile Myanmar, %107,04 artış ile Kamboçya, %93,8 artış ile Hindistan, %82,6 artış ile Pakistan, %77,95 artış ile Mısır dikkat çekmektedir.

Türkiye'nin Ülkeler Bazında Hazır Giyim İthalatı (1000 ABD \$)

Ülkeler	2021	2022	Değişim (%) (21/22)
Çin	289.705	478.142	65,04%
Bangladeş	190.885	381.644	99,93%
İtalya	115.670	173.569	50,06%
Gürcistan	128.771	159.940	24,20%
Mısır	70.925	126.210	77,95%
İspanya	102.452	123.811	20,85%
Vietnam	72.776	120.824	66,02%
Fas	67.146	100.705	49,98%
Myanmar	34.506	91.328	164,68%
Kamboçya	40.633	84.125	107,04%
Pakistan	29.623	54.107	82,65%
Hindistan	25.923	50.234	93,78%
Almanya	29.972	47.094	57,13%
Malezya	26.968	36.570	35,60%
Sri Lanka	23.810	33.804	41,97%
Portekiz	28.117	32.603	15,95%
Bulgaristan	32.754	30.119	-8,04%
Endonezya	17.249	25.891	50,10%
Romanya	18.312	25.482	39,15%
Hollanda	17.301	24.509	41,66%
İlk 20 Ülke Toplam	1.363.498	2.200.712	61,40%
Diğer Ülkeler	136.857	174.482	27,49%
Genel Toplam	1.500.355	2.375.195	58,31%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

Ürünler bazında hazır giyim ithalatı incelendiğinde, 2022 yılında örme giyim eşyasının 1 milyar 79 milyon dolarla daha önemli bir yer tuttuğu görülmüştür. Bu ürünler arasında özellikle tişörtler ve kazaklar ithalatta önemli yer tutmaktadır.

Türkiye'nin Örme Giyim İthalatı (ABD \$)

GTİP	Ürün Tanımı	2020	2021	2022	Değişim (2021-2022)
6101	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	14.410	16.063	32.149	100,14%
6102	Kadın/kız çocuk için dış giyim	13.163	17.929	28.252	57,58%
6103	Erkek/erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	47.914	78.317	124.329	58,75%
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	54.852	77.543	113.173	45,95%
6105	Erkek/erkek çocuk için gömlek	21.682	19.734	39.306	99,18%
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek; bluz	6.679	8.059	11.325	40,53%
6107	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	5.888	7.615	14.164	86,00%
6108	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	11.021	12.801	22.062	72,35%
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası	140.952	173.785	242.476	39,53%
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya	130.773	163.406	295.480	80,83%

6111	Bebek için giyim eşyası	12.465	17.293	18.157	4,99%
6112	Spor kıyafetleri, kayak, yüzme kıyafetleri	14.816	14.806	22.264	50,37%
6113	Emdirilmiş, sıvanmış mensucattan örülmüş giyim eşyası	6.744	5.751	12.375	115,20%
6114	Diğer giyim eşyası	11.592	17.147	19.973	16,48%
6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler	15.629	17.333	34.410	98,53%
6116	Eldiven	30.355	37.292	40.960	9,84%
6117	Giyim eşyasının diğer aksesuarı; hazır aksesuar ve parçaları	5.017	7.589	8.433	11,12%
	Toplam	543.953	692.463	1.079.287	55,86%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

Örülmemiş ürünlerde ise, 2022 yılında ithalat 1 milyar 296 milyon dolar olarak gerçekleşirken, kadın ve kız çocukları için takımlar ile erkek ve erkek çocukları için takımlar ithalatta en önemli kalemleri oluşturmuştur.

Türkiye'nin Örülmemiş Giyim İthalatı (1000 ABD \$)

GTİP	Ürün tanımı	2020	2021	2022	Değişim (21/22)
6201	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	109.242	114.830	209.151	82,14%
6202	Kadın/kız çocuk için dış giyim	104.032	115.477	201.208	74,24%
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	143.760	152.646	204.156	33,75%
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	189.241	218.395	365.442	67,33%
6205	Erkek/erkek çocuk için gömlek	42.414	31.364	50.388	60,66%
6206	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs.	43.456	42.554	72.603	70,61%
6207	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	640	3.750	1.427	-61,94%
6208	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	2.813	4.014	6.147	53,11%
6209	Bebek için giyim eşyası ve aksesuar	4.755	4.593	5.400	17,55%
6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	41.545	43.819	70.165	60,12%
6211	Kadın/kız çocuk için spor, kayak ve yüzme kıyafetleri vb. giyim eşyası	19.731	28.375	38.003	33,93%
6212	Sütyen, korse, korse kemer, pantolon askısı, çorap bağı, jartiyer	26.344	26.134	36.960	41,42%
6213	Mendil	322	233	356	52,57%
6214	Şal, eşarplar, fularlar, kaşkollar, peçe ve duvaklar vb. eşya	9.099	8.839	14.501	64,05%
6215	Boyun bağı, papyon kravat ve kravatlar	1.917	1.262	2.160	71,15%
6216	Eldiven	2.799	3.222	6.888	113,80%
6217	Giyim eşyasının hazır teferruatı, parçaları, aksesuarları	6.925	8.384	10.954	30,66%
	Toplam	749.035	807.892	1.295.908	60,41%

Kaynak: Ticaret Bakanlığı Bilgi Sistemi

DÜNYA HAZIR GİYİM TİCARETİ

2005 yılında kotaların kalkmasıyla birlikte, dünya hazır giyim pazarında hem arz hem de talep yönünde şiddetli bir rekabet yaşanmaya başlamıştır. Kötüleşen ekonomik koşullar nedeniyle A.B.D, Almanya ve Japonya gibi büyük ülkelerde tüketicilerin satın alma kararlarında fiyatın önemi artmaya başlamıştır. Özellikle, tüketicilerin belirli bir kalitedeki ürünü daha düşük fiyatlardan talep etmesi, hazır giyim ürünleri üzerinde ciddi bir fiyat baskısı yaratmıştır.

Diğer taraftan, perakende sektöründe faaliyet gösteren firmaların çeşitlenmesi, sayılarının artması ve faaliyetlerinin genişlemesi hazır giyim ürünlerindeki fiyat rekabetini şiddetlendirmiştir. Örneğin, geçmişte distribütörlerden ya da doğrudan ithalatçılardan alım yapan perakendeciler, günümüzde doğrudan ithalata, hatta ucuz işçilikle üretim yapan ülkelerde fason üretime yönelmişlerdir. Bu da perakendecilere, aracısız olarak doğrudan tüketiciye ulaşma imkânı vermiş ve fiyatların düşmesine yol açmıştır. Kotaların kalkmasıyla birlikte, büyük alım gruplarının alımlarını tek ya da birkaç ülkede yoğunlaştırması ve bunu üreticiler üzerinde kullanması, fiyatlar konusunda üreticilerin aleyhine önemli bir baskı unsuru oluşturmuştur. Dolayısıyla, bu baskı, hem üretici ülkeler arasında, hem de aynı ülkedeki üreticiler arasında şiddetli bir rekabetin yaşanmasına yol açmıştır.

Öte yandan 2020 yılı, tarihe tanıklık ettiğimiz ve eşine ender rastlanabilecek bir yıl olarak hiç şüphesiz uzun yıllar akıllarda kalacaktır. Pandeminin yıkıcı etkisiyle 2020 yılında dünya ekonomisi %3,2 oranında küçülürken, dünya ticaret hacmi %5,3 oranında daralmıştır. Pandemiyle birlikte, küresel tedarik zincirlerinde olağanüstü bir kırılma yaşanmıştır. Ülkeler teslimatlarını gerçekleştirememiş, fabrikalar üretim bantlarını durdurmuş ve rafların boşaldığı bir dönem yaşanmıştır. Dünya ekonomisinin 2. Dünya Savaşı'ndan bu yana yaşadığı en zor yıl olarak geride kalan bir dönemde, küçük miktarlı siparişlerin hızlı teslimatını mümkün kılan esneklik ve coğrafi yakınlık, sektör için bir nevi fırsat oluşturmuştur.

Diğer taraftan, Birleşmiş Milletler Kalkınma Hedefleri ile amaçları, Avrupa Yeşil Mutabakatı ile yönetsel çerçevesi belirlenen ve yeşil-döngüsel ekonominin en önemli parçalarından biri olan “sürdürülebilir tekstil ve konfeksiyon sektörünün yaratılması” önümüzdeki dönemde dünya ekonomisinde önemli yer tutacak konulardan biri olacaktır. Bunun yanında pandemiyle birlikte daha fazla önem kazanan ve ikiz dönüşümün diğer ayağı olan dijitalleşmenin, sektördeki tüm aktörlerin yatırım-üretim-istihdam-ihracat değer zincirlerinde daha fazla yaygınlık kazanması; katma değer artırılması ve ihracatta sürdürülebilir artışın devam ettirilmesi açısından kritik öneme sahip olacaktır.

Dünya İhracatı

Dünya hazır giyim ihracatı incelendiğinde; 2021 yılında 488,8 milyar dolar civarında gerçekleşmiş olup, bu rakamın 262,2 milyar doları örme ürünlerden, 226,6 milyar doları da örülmemiş ürünlerden oluşmaktadır.

Örme hazır giyim ticaretinde en önemli yeri kazaklar, t-shirtler ile kadın ve kız çocukları için takımlar tutmaktadır. 2021 yılındaki ticaret kazaklarda 63,7 milyon dolar, t-shirtlerde 48 milyon dolar, kadın ve kız çocukları için takımlarda ise 43,3 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Dünya Örne Giyim İhracatı (1.000 ABD \$)

GTİP No	Ürün Tanımı	2019	2020	2021	Değişim (20/21)
6101	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	2.533.786	2.133.174	2.688.467	26,03%
6102	Kadın/kız çocuk için dış giyim	3.454.395	2.955.570	3.874.768	31,10%
6103	Erkek/erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs	13.265.896	12.318.614	16.396.327	33,10%
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	35.722.241	32.462.572	43.346.621	33,53%
6105	Erkek/erkek çocuk için gömlek	8.481.651	6.702.936	8.020.671	19,66%
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek; bluz	4.375.635	3.575.781	4.166.968	16,53%
6107	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	7.304.962	6.908.750	8.994.742	30,19%
6108	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	13.001.603	12.229.326	15.926.170	30,23%
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası	46.999.382	40.606.892	48.040.721	18,31%
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya	57.277.236	51.008.903	63.684.726	24,85%
6111	Bebek için giyim eşyası	7.472.543	6.849.119	8.429.854	23,08%
6112	Spor kıyafetleri, kayak, yüzme kıyafetleri	5.306.548	4.461.350	5.605.841	25,65%
6113	Emdirilmiş, sıvanmış mensucattan örülmüş giyim eşyası	1.287.523	1.284.953	1.421.962	10,66%
6114	Diğer giyim eşyası	8.724.463	7.660.931	8.346.925	8,95%
6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler	14.070.227	12.127.152	14.237.176	17,40%
6116	Eldiven	5.222.427	4.807.516	5.549.445	15,43%
6117	Giyim eşyasının diğer aksesuarı; hazır aksesuar ve parçaları	3.329.636	3.241.324	3.548.199	9,47%
	Toplam	237.830.154	211.334.863	262.279.583	24,11%

Kaynak: ITC Trademap

Örülmemiş hazır giyim ticaretinde ise en önemli yeri kadın ve kız çocukları için takımlar ile erkek ve erkek çocuklar için takımlar tutmaktadır. 2021 yılındaki ihracat, kadın ve kız çocukları için takımlarda 69 milyon dolar, erkek ve erkek çocuklar için takımlarda ise 45 milyon dolar seviyesinde gerçekleşmiştir.

Dünya Örülmemiş Giyim İhracatı (1.000 ABD \$)

GTİP No	Ürün Tanımı	2019	2020	2021	Değişim (%) (20/21)
6201	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	16.605.755	13.829.631	16.976.474	22,75%
6202	Kadın/kız çocuk için dış giyim	19.386.335	16.413.511	21.035.456	28,16%
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	51.633.815	40.689.353	44.998.759	10,59%
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	67.781.075	57.846.068	69.008.858	19,30%
6205	Erkek/erkek çocuk için gömlek	14.237.262	10.142.656	10.213.031	0,69%
6206	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs.	12.623.174	9.707.816	10.675.619	9,97%
6207	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	1.344.232	1.132.019	1.416.422	25,12%

6208	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	2.437.614	2.146.462	2.824.972	31,61%
6209	Bebek için giyim eşyası ve aksesuar	2.326.015	1.917.121	2.070.543	8,00%
6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	10.368.205	22.206.849	13.042.090	-41,27%
6211	Kadın/kız çocuk için spor, kayak ve yüzme kıyafetleri vb giyim eşyası	14.210.886	12.115.910	13.762.988	13,59%
6212	Sütyen, korse, korse kemer, pantolon askısı, çorap bağı, jartiyer	11.682.494	10.308.399	12.955.200	25,68%
6213	Mendil	197.214	160.482	122.826	-23,46%
6214	Şal, eşarplar, fularlar, kaşkollar, peçe ve duvaklar vb eşya	4.227.915	3.099.439	3.119.004	0,63%
6215	Boyun bağı, papyon kravat ve kravatlar	610.320	327.416	340.390	3,96%
6216	Eldiven	1.100.699	963.717	1.145.433	18,86%
6217	Giyim eşyasının hazır teferruatı, parçaları, aksesuarları	2.575.022	2.355.373	2.851.829	21,08%
	Toplam	233.348.032	205.362.222	226.559.894	10,32%

Kaynak: ITC Trademap

2021 yılı örme hazır giyim ihracatı ülkeler bazında incelendiğinde; Çin (%29,7), Bangladeş (%9,5), Vietnam (%6,8), Almanya (%5), İtalya (%4,2), Türkiye (%4,1), Hindistan (%3), Hollanda (%2,6), İspanya (%2,6) Kamboçya (%2,2), Belçika (%2,1), Fransa (%2,1), Polonya (%2), ve Pakistan'ın (%1,7) ilk sıralarda yer aldığı görülmektedir.

Örülmemiş hazır giyim ihracatında ise Çin (%27,9), Bangladeş (%8,5) ve Vietnam (%7) ilk üç sırada yer almıştır. Bu ürünlerin ihracatında önde gelen diğer ülkeler ise İtalya (%6,1), Almanya (%5,4), İspanya (%3,8), Türkiye (%3,3), Hindistan (%3,2), Fransa, (%3,1), ve Hollanda (%3) olmuştur.

Dünya İthalatı

2021 yılı itibarıyla dünya toplam hazır giyim ithalatının %20'sini (87,3 milyar dolar) ABD, %9,6'sını da Almanya (41,9 milyar dolar) gerçekleştirmiştir.

2021 yılı örme hazır giyim ithalatı ülkeler bazında incelendiğinde; A.B.D. (%22,4), Almanya (%9,7), Japonya (%5,4), Fransa (%5,2), İngiltere (%5,1), İspanya (%3,8), İtalya (%3,6), Hollanda (%3,5), Polonya (%2,7), Kanada'nın (%2,4), Belçika'nın (%2,2) ilk sıralarda olduğu görülmektedir.

Dünya Örme Giyim İthalatı (1.000 ABD \$)

GTİP No	Ürün Tanımı	2019	2020	2021	Değişim (20/21)
6101	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	3.141.004	2.537.696	3.129.375	23,32%
6102	Kadın/kız çocuk için dış giyim	4.211.623	3.666.866	4.302.824	17,34%
6103	Erkek/erkek çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs	9.661.639	8.974.810	12.715.197	41,68%
6104	Kadın/kız çocuk için takım elbise, takım, ceket, pantolon vs.	28.679.029	25.698.540	33.888.182	31,87%
6105	Erkek/erkek çocuk için gömlek	8.136.987	6.300.615	6.852.670	8,76%
6106	Kadın/kız çocuk için bluz, gömlek, gömlek; bluz	4.502.269	3.541.517	3.886.303	9,74%
6107	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim	6.914.849	6.157.221	8.159.674	32,52%

	eşyası				
6108	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	11.205.922	9.943.100	13.576.606	36,54%
6109	Tişört, fanila, diğer iç giyim eşyası	41.913.904	35.832.612	42.721.179	19,22%
6110	Kazak, süveter, hırka, yelek vb. eşya	57.009.553	48.761.545	60.836.022	24,76%
6111	Bebek için giyim eşyası	7.383.820	6.665.392	8.231.752	23,50%
6112	Spor kıyafetleri, kayak, yüzme kıyafetleri	4.806.465	3.971.279	4.632.254	16,64%
6113	Emdirilmiş, sıvanmış mensucattan örülmüş giyim eşyası	1.025.196	1.208.247	1.233.583	2,10%
6114	Diğer giyim eşyası	7.259.726	6.571.034	7.882.359	19,96%
6115	Çorap; külotlu, kısa; uzun konçlu, soketler	12.328.887	10.526.924	12.844.306	22,01%
6116	Eldiven	4.562.565	4.288.932	5.144.503	19,95%
6117	Giyim eşyasının diğer aksesuarı; hazır aksesuar ve parçaları	2.390.541	2.210.899	2.560.654	15,82%
	Toplam	215.133.979	186.857.229	232.597.443	24,48%

Kaynak: ITC Trademap

Örülmemiş hazır giyim ithalatında da benzer şekilde A.B.D. (%17,3), Almanya (%9,4), Fransa (%5,9), Japonya (%5,6), İspanya (%4,7), İngiltere (%4,4), Hollanda (%4,1), İtalya (%3,8), Polonya (%3,1) ve Güney Kore (%3) ilk sıralarda yer almıştır.

Dünya Örülmemiş Giyim İthalatı (1.000 ABD \$)

GTİP No	Ürün Tanımı	2019	2020	2021	Değişim (%) (20/21)
6201	Erkek/erkek çocuk için dış giyim	16.245.463	13.409.052	15.340.155	14,40%
6202	Kadın/kız çocuk için dış giyim	19.917.424	16.426.422	19.221.225	17,01%
6203	Erkek/erkek çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	42.948.033	34.205.886	39.004.595	14,03%
6204	Kadın/kız çocuk için takım, takım elbise, ceket vs.	58.283.715	48.170.812	57.573.907	19,52%
6205	Erkek/erkek çocuk için gömlek	13.648.742	9.752.669	9.803.866	0,52%
6206	Kadın/kız çocuk için gömlek, bluz, vs.	14.191.548	10.479.582	10.982.927	4,80%
6207	Erkek/erkek çocuk için iç ve gece giyim eşyası	1.190.602	1.093.190	1.325.298	21,23%
6208	Kadın/kız çocuk için iç ve gece giyim eşyası	2.146.860	1.875.241	2.498.174	33,22%
6209	Bebek için giyim eşyası ve aksesuar	2.445.567	2.017.083	2.088.120	3,52%
6210	Plastik, kauçuk sıvanmış, emdirilmiş elyaftan hazır giyim eşyası	10.022.256	24.284.457	12.739.416	-47,54%
6211	Kadın/kız çocuk için spor, kayak ve yüzme kıyafetleri vb giyim eşyası	11.827.224	10.720.328	11.757.635	9,68%
6212	Sütyen, korse, korse kemer, pantolon askısı, çorap bağı, jartiyer	11.385.872	9.709.160	12.350.665	27,21%
6213	Mendil	222.763	211.706	126.426	-40,28%
6214	Şal, eşarplar, fularlar, kaşkollar, peçe ve duvaklar vb eşya	3.513.665	2.710.948	3.107.980	14,65%
6215	Boyun bağı, papyon kravat ve kravatlar	635.693	337.719	353.141	4,57%
6216	Eldiven	1.178.475	1.001.679	1.135.449	13,35%
6217	Giyim eşyasının hazır teferruatı, parçaları, aksesuarları	2.322.527	2.131.268	2.655.383	24,59%
	Toplam	212.126.429	188.537.202	202.064.362	7,17%

Kaynak: ITC Trademap